

LỜI CẢM ƠN

Trong cả quá trình học tập, chọn đề tài cũng như triển khai thực hiện hoàn thành luận văn chuyên ngành Quản lý giáo dục, tác giả đề tài “***Quản lý hoạt động giáo dục của Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong các trường THPT huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh***” tôi luôn nhận được sự quan tâm giúp đỡ, tạo điều kiện về nhiều mặt; sự hướng dẫn chỉ bảo, tư vấn nhiệt tình của cán bộ hướng dẫn; các giảng viên trường đại học sư phạm Thái Nguyên; của ban giám hiệu các trường trung học phổ thông trên địa bàn huyện Đông Triều và Ban thường vụ Đoàn các Đoàn trường.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn khoa Sau đại học, khoa Tâm lý - Giáo dục trường Đại học Sư phạm, Đại học Thái Nguyên, các Thầy Cô giáo đã tham gia giảng dạy và cung cấp những kiến thức cơ bản, sâu sắc, tạo điều kiện giúp đỡ tác giả trong quá trình học tập, nghiên cứu rèn luyện tại nhà trường.

Tác giả xin gửi lời cảm ơn tới các đồng chí Bí thư Đoàn trường trên địa bàn huyện Đông Triều phối hợp, tạo điều kiện thuận lợi giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Đặc biệt với tấm lòng biết ơn tác giả xin được cảm ơn PGS-TS Phạm Viết Vượng người đã trực tiếp hướng dẫn khoa học và tận tình giúp đỡ, động viên tác giả trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2012

Tác giả

Vũ Thị Diệu Linh

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	2
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và Khách thể nghiên cứu.....	2
4. Giả thuyết nghiên cứu.....	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu.....	3
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH TRONG CÁC TRƯỜNG THPT	4
1.1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu	4
1.2. Đoàn TNCS Hồ Chí Minh là trường học giáo dục chủ nghĩa cộng sản cho thanh niên.....	7
1.3. Đạo đức và giáo dục đạo đức cho học sinh.....	10
1.3.1: Đạo đức.....	10
1.3.2: Giáo dục đạo đức.....	15
1.3.3: Những yếu tố ảnh hưởng tới việc rèn luyện đạo đức của học sinh THPT...	19
1.4: Quản lý giáo dục đạo đức.....	20
1.4.1: Quản lý.....	20
1.4.2: Quản lý giáo dục đạo đức	22
1.4.3. Mục tiêu của quản lý giáo dục đạo đức.....	23
1.4.4: Các khâu của quản lý giáo dục đạo đức.....	24
1.4.5: Vai trò của quản lý giáo dục đạo đức.....	26
Kết luận Chương 1	26
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG CÁC BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH TRONG CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN ĐÔNG TRIỀU, TỈNH QUẢNG NINH	28
2.1. Giới thiệu về tỉnh Quảng Ninh, huyện Đông Triều.....	28
2.1.1. <i>Khái quát chung về tỉnh Quảng Ninh.....</i>	28
2.1.2. <i>Khái quát về Huyện Đông Triều.....</i>	29
2.2. Thực trạng giáo dục huyện Đông Triều.....	30
2.3. Thực trạng hoạt động của ĐTN trong các trường THPT huyện Đông Triều.....	31
2.3.1. <i>Nhận thức về vai trò của đoàn thanh niên trong các trường.....</i>	31
2.3.2. <i>Hoạt động Đoàn thanh niên trong các trường THPT trong huyện.....</i>	32
2.3.3. <i>Đánh giá hiệu quả hoạt động Đoàn thanh niên của các trường học.....</i>	41
2.4. Thực trạng phối hợp giáo dục đạo đức cho học sinh giữa nhà trường và Đoàn thanh niên.....	45
2.4.1. <i>Thực trạng nhận thức về giáo dục đạo đức học sinh.....</i>	45
2.4.2. <i>Thực trạng quản lý GD ĐĐ cho HS ở các trường THPT huyện Đông Triều.....</i>	52
2.4.3. <i>Hiệu quả của sự phối hợp giáo dục đạo đức cho học sinh giữa nhà trường và Đoàn thanh niên.....</i>	55
2.4.4. <i>Đánh giá chung về thực trạng quản lý GDĐĐ thông qua hoạt động Đoàn ở các</i>	<i>57</i>

<i>trường THPT huyện Đông Triều.....</i>	
Kết luận chương 2	58
CHƯƠNG 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CỦA ĐOÀN TNCS HỒ CHÍ MINH TRONG CÁC TRƯỜNG THPT HUYỆN ĐÔNG TRIỀU TỈNH QUẢNG NINH	60
3.1. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp giáo dục đạo đức cho học sinh thông qua hoạt động của Đoàn thanh niên	60
<i>3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính đồng bộ.....</i>	60
<i>3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn.....</i>	60
<i>3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi.....</i>	61
<i>3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hiệu quả.....</i>	61
<i>3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo phát huy được vai trò của các chủ thể và các yếu tố của quản lý công tác giáo dục đạo đức cho học sinh...</i>	62
3.2. Các biện pháp giáo dục đạo đức cho học sinh thông qua hoạt động của Đoàn thanh niên.....	62
<i>3.2.1. Xây dựng kế hoạch phối hợp giáo dục đạo đức cho học sinh.....</i>	62
<i>3.2.2. Phối hợp công tác giữa chủ nhiệm lớp và bí thư chi Đoàn.....</i>	65
<i>3.2.3. Tổ chức các hình thức sinh hoạt gắn với chủ đề giáo dục đạo đức cho học sinh</i>	66
<i>3.2.4. Cụ thể hóa các tiêu chí thi đua khen thưởng, kiểm tra, đánh giá kết quả học tập, rèn luyện đạo đức của học sinh.....</i>	69
3.3. Tổ chức khảo nghiệm tính cấp thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	71
Tiểu kết chương 3	74
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	
1. Kết luận.....	75
2. Kiến nghị.....	77
<i>2.1. Với Bộ Giáo dục và Đào tạo.....</i>	77
<i>2.2. Với các trường THPT.....</i>	77
<i>2.3. Đối với các lực lượng xã hội.....</i>	78
<i>2.4. Đối với học sinh.....</i>	78
<i>2.5. Đối với gia đình học sinh.....</i>	78

BẢNG CHỮ VIẾT TẮT

<i>BCH</i>	<i>: Ban chấp hành</i>
<i>BCH TW</i>	<i>: Ban chấp hành trung ương</i>
<i>BP GDĐĐ</i>	<i>: Biện pháp quản lý giáo dục đạo đức</i>
<i>CBQL</i>	<i>: Cán bộ quản lý</i>
<i>CNH</i>	<i>: Công nghiệp hóa</i>
<i>GDCD</i>	<i>: Giáo dục công dân</i>
<i>GDĐĐ</i>	<i>: Giáo dục đạo đức</i>
<i>GV</i>	<i>: Giáo viên</i>
<i>GVCN</i>	<i>: Giáo viên chủ nhiệm</i>
<i>HDH</i>	<i>: Hiện đại hóa</i>
<i>HN & GDTX</i>	<i>: Hướng nghiệp & Giáo dục thường xuyên</i>
<i>QL GDĐĐ</i>	<i>: Quản lý giáo dục đạo đức</i>
<i>SGK</i>	<i>: Sách giáo khoa</i>
<i>TCN</i>	<i>: Trước công nguyên</i>
<i>THCS</i>	<i>: Trung học cơ sở</i>
<i>THPT</i>	<i>: Trung học phổ thông</i>
<i>TNXH</i>	<i>: Tệ nạn xã hội</i>
<i>XHCN</i>	<i>: Xã hội chủ nghĩa</i>

DANH MỤC BẢNG

Tên bảng	Trang
Bảng 1: Nhận thức về vai trò của Đoàn thanh niên trong trường học	32
Bảng 2: Mức độ tham gia và sự hài lòng về hoạt động Đoàn của đoàn viên	42
Bảng 3: Nội dung hoạt động Đoàn	43
Bảng 4: Đánh giá sự có mặt của hoạt động Đoàn trong nhà trường	43
Bảng 5: Tổng hợp các ý kiến đánh giá về biểu hiện hành vi đạo đức của học sinh	49
Bảng 6: Bảng kết quả về tính cấp thiết và tính khả thi của 4 biện pháp đề xuất.	71

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài:

Trong những năm qua, đất nước ta đang chuyển mình trong công cuộc đổi mới toàn diện và sâu sắc, từ một nền kinh tế tập trung, quan liêu, bao cấp sang nền kinh tế nhiều thành phần vận hành theo cơ chế thị trường có sự quản lý của Nhà nước, đã đạt nhiều thành tựu to lớn, rất đáng tự hào về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội và giáo dục.

Tuy nhiên, mặt trái của cơ chế thị trường đã có những ảnh hưởng không nhỏ đến sự nghiệp giáo dục, đến nhà trường, một số thanh niên, học sinh có những biểu hiện thiếu lành mạnh về đạo đức, lối sống.

Đánh giá thực trạng giáo dục và đào tạo, Nghị quyết TW 2 khóa VIII cho thấy: “Một bộ phận học sinh, sinh viên có tình trạng suy thoái về đạo đức, mờ nhạt về lý tưởng, theo lối sống thực dụng, thiếu hoài bão lập thân, lập nghiệp vì tương lai của bản thân và đất nước.”

Nguyên nhân của thực trạng trên là rất đa dạng, có những nguyên nhân thuộc về gia đình, nhà trường và xã hội. Nhiều gia đình, cha mẹ mãi làm ăn, lo kiếm tiền, không chăm lo đến việc học hành, đến đời sống đạo đức của con trẻ. Hàng loạt hàng quán mọc lên ngay bên cạnh nhà trường, với với đủ loại các trò chơi từ bi a, games, Internet đến hiệu cầm đồ... để moi tiền học sinh. Một số thanh niên không có việc làm thường xuyên tự tập, lôi kéo học sinh bỏ học, hút thuốc, uống rượu, ma túy, trộm cắp, cầm quán, đánh nhau và nhiều tệ nạn khác, đã làm cho học sinh mất ý thức rèn luyện, tu dưỡng về đạo đức. Sự du nhập văn hoá phẩm đồi trụy thông qua các phương tiện như phim ảnh, games, Internet... làm ảnh hưởng đến những quan điểm về tình bạn, tình yêu trong lứa tuổi thanh, thiếu niên.

Bên cạnh đó nhà trường và các đoàn thể chưa có biện pháp giáo dục hữu hiệu, hình thức giáo dục chưa phù hợp với lứa tuổi thanh, thiếu niên, học sinh, các cơ quan quản lý giáo dục chưa có cơ chế quản lý có hiệu quả trong sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục.

Quảng Ninh là một tỉnh trọng điểm trong quy hoạch phát triển kinh tế, xã hội của đất nước, có vị trí địa lý đặc biệt, có núi, có biển, có biên giới giáp với nước

bạn Trung Quốc, có nhiều tiềm năng để phát triển kinh tế, văn hóa, du lịch, dịch vụ... và cũng có cả những yếu tố phức tạp ta ra những khó khăn trong quản lý văn hóa xã hội và giáo dục thanh, thiếu niên, do vậy giáo dục Quảng Ninh cũng ở trong tình trạng chung với cả nước.

Là người phụ trách phong trào thanh niên của một huyện, chúng tôi có nhiều trăn trở về những nguyên nhân lệch lạc trong lối sống của thanh, thiếu niên, học sinh, có những suy tư về những biện pháp giáo dục chưa có hiệu quả của Đoàn Thanh niên ở các trường trung học phổ thông hiện nay, vì vậy tôi mạnh dạn chọn đề tài: **“Quản lý hoạt động giáo dục của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong các trường THPT huyện Đông Triều - tỉnh Quảng Ninh”** làm luận văn tốt nghiệp của mình.

2. Mục đích nghiên cứu:

Qua việc nghiên cứu lý luận và khảo sát thực trạng quản lý hoạt động giáo dục của Đoàn thanh niên trong các trường THPT, tôi lựa chọn nội dung quản lý hoạt động giáo dục đạo đức học sinh của Đoàn Thanh niên ở các trường THPT trên địa bàn huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh là nội dung nghiên cứu chuyên sâu trên cơ sở đó sẽ đề xuất những biện pháp quản lý giáo dục đạo đức góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện cho học sinh.

3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu:

3.1. Khách thể nghiên cứu:

Công tác giáo dục đạo đức học sinh của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh ở các trường THPT trong các trường THPT huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.

3.2. Đối tượng nghiên cứu:

Quản lý công tác giáo dục đạo đức học sinh của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong các trường THPT trên địa bàn huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.

4. Giả thuyết nghiên cứu:

Công tác giáo dục đạo đức cho học sinh của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong các trường THPT trên địa bàn huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh bên cạnh những thành tích đáng kể vẫn còn những hạn chế, nếu ta có được những

biện pháp quản lý đồng bộ, hợp lý sẽ nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức cho học sinh của nhà trường.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu:

5.1. Xác định cơ sở lý luận của các biện pháp quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh ở các trường trung học phổ thông.

5.2. Khảo sát, đánh giá, phân tích thực trạng việc quản lý giáo dục đạo đức học sinh của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong các trường THPT trên địa bàn huyện Đông Triều - tỉnh Quảng Ninh

5.3. Đề xuất các biện pháp quản lý giáo dục đạo đức học sinh của Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh trong các trường THPT trên địa bàn huyện Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh trong giai đoạn hiện nay.

6. Giới hạn phạm vi nghiên cứu:

- Đề tài được tiến hành nghiên cứu về nội dung các biện pháp quản lý giáo dục đạo đức của tổ chức Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trong các trường THPT trên địa bàn huyện Đông Triều - tỉnh Quảng Ninh

- Thời gian nghiên cứu: Từ năm 2011 đến 2012.

7. Phương pháp nghiên cứu:

7.1. Nhóm phương pháp nghiên cứu lý luận:

- Phân tích, tổng hợp lý thuyết.
- Phương pháp hệ thống hóa, khái quát hóa các tài liệu, văn bản liên quan đến đề tài.

7.2. Nhóm phương pháp nghiên cứu thực tiễn:

- Phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi.
- Phương pháp quan sát các hoạt động giáo dục đạo đức của nhà trường.
- Phương pháp phỏng vấn.
- Phương pháp phân tích, tổng kết kinh nghiệm.
- Phương pháp chuyên gia.

7.2. Nhóm phương pháp hỗ trợ

- Phương pháp thống kê xử lý số liệu.

CHƯƠNG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CỦA ĐOÀN THANH NIÊN Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

1. 1. TỔNG QUAN VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU:

** Về vai trò của Đoàn Thanh niên:*

Về vai trò của Đoàn Thanh niên và ý nghĩa của công tác giáo dục đạo đức cho học sinh của Đoàn Thanh niên là một vấn đề quan trọng đã được các nhà khoa học quan tâm nghiên cứu:

- C.Mác và Ăng ghen những nhà sáng lập ra chủ nghĩa Cộng sản là những người đầu tiên đề cập tới vấn đề này, các ông cho rằng tương lai của loài người hoàn toàn tùy thuộc vào công tác giáo dục các thế hệ thanh niên. Theo các ông, cần phải giáo dục cho thanh niên phát triển toàn diện về các mặt đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và kỹ thuật lao động sản xuất.

- V.I. Lênin kế thừa những tư tưởng của C.Mác-Ăng ghen, cũng khẳng định tương lai của chủ nghĩa cộng sản thuộc về thanh niên, nhiệm vụ xây dựng chủ nghĩa xã hội, chủ nghĩa cộng sản là của thanh niên. Trong tác phẩm nổi tiếng “Nhiệm vụ của Đoàn Thanh niên” Lênin đã chỉ ra rằng để giáo dục thanh niên cần tập hợp họ vào một tổ chức chính trị, đó là Đoàn Thanh niên. Đoàn Thanh niên phải tổ chức giáo dục đoàn viên rèn luyện gắn liền với thực tiễn cuộc sống của nhân dân lao động. Nhiệm vụ của đoàn viên thanh niên là học tập chủ nghĩa cộng sản, nắm lấy tất cả tri thức của nhân loại.

- Hồ Chí Minh đã phát triển những tư tưởng của chủ Mác – Lênin vào hoàn cảnh cụ thể của nước ta, người đặt nền móng cho một lý luận mới về giáo dục đạo đức - đó là đạo đức cách mạng. Người đã kế thừa những giá trị đạo đức truyền thống: “*Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín, Dũng, Liêm*” và đưa vào những nội dung mới phù hợp với hoàn cảnh lịch sử đất nước. Người cho rằng, đạo đức của người cán bộ là “trung với Đảng, hiếu với dân”, chống chủ nghĩa cá nhân, tận tụy với dân, với nước.

Khi bàn về vấn đề giáo dục đạo đức, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ nói đến nội dung giáo dục đạo đức mà Người còn phân tích rất sâu sắc các phương pháp giáo dục đạo đức. Người chỉ ra mối quan hệ giữa đức và tài, trong đó “đức là

gốc”, đức và tài phải đi đôi với nhau, không thể có mặt này mà thiếu mặt kia. Người dạy: *“Có tài phải có đức. Có tài mà không có đức, tham ô, hủ hóa, có hại cho dân, cho nước. Có đức mà không có tài như ông bụt ngồi trong chùa, không giúp ích gì được ai”*.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng nội dung quan trọng hàng đầu trong việc giáo dục đoàn viên, thanh niên là đạo đức cách mạng, gột rửa chủ nghĩa cá nhân. *“Trong việc giáo dục và học tập phải chú trọng đủ các mặt: đạo đức cách mạng, giác ngộ cách mạng xã hội chủ nghĩa, văn hóa, kinh tế, lao động và sản xuất”*.

Nội dung cốt lõi nhất của đạo đức cách mạng theo Bác là cần, kiệm, liêm, chính. Những phẩm chất này giống như bốn mùa của trời, đất. Nếu thiếu một trong bốn phẩm chất đó thì con người không trở thành người theo đúng nghĩa. Bác cho rằng đối với thế hệ trẻ, trước hết là đoàn viên, thanh niên phải luôn nỗ lực, rèn luyện đạo đức cách mạng, có chí tiến thủ và đoàn kết, không kiêu ngạo; tích cực đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân; phê phán những thói hư, tật xấu; thường xuyên phê bình và tự phê bình... để giúp đỡ nhau cùng tiến bộ.

Trong Di chúc, Người cũng đã dặn dò: *“Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc làm rất quan trọng và cần thiết. Phải chăm lo giáo dục đạo đức cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”*. Người thường xuyên động viên tuổi trẻ không ngừng học tập vươn lên để xứng đáng là người chủ tương lai của nước nhà.

Khẳng định vai trò của thanh niên và tầm quan trọng của việc giáo dục đạo đức cách mạng cho đoàn viên, thanh niên, Nghị quyết Trung ương 4 (khóa VII) của Đảng đã chỉ rõ: *“Sự nghiệp đổi mới có thành công hay không, đất nước bước vào thế kỉ XXI có vị trí xứng đáng trong cộng đồng thế giới hay không, cách mạng Việt Nam có vững bước theo con đường xã hội chủ nghĩa hay không phần lớn tùy thuộc vào lực lượng thanh niên, vào việc bồi dưỡng, rèn luyện thế hệ thanh niên”*. Đại hội X của Đảng cũng xác định: *“Đối với thế hệ trẻ, thường xuyên giáo dục chính trị, truyền thống, lý tưởng, đạo đức, lối sống; tạo môi trường thuận lợi để phát triển toàn diện”*. Đảng, Nhà nước đến những nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của tuổi trẻ.